

Motion till kommunfullmäktige i Norrköping

Effektivisering av modersmålsundervisning

Modersmål eller förstaspråk är det språk som en person först lär sig tala som litet barn. En person kan ha flera modersmål om hon/han lärt sig flera språk samtidigt, till exempel genom att ha föräldrar som talar olika språk (flerspråkighet).

Bakgrund

Utbildningsnämnden har budgeterat 36 543 000 kronor för 2018 till modersmålsundervisning. Organisationen och huvudansvaret för verksamheten ligger hos kommunen och hemspråklärarna är också anställda av kommunen. Eleverna har ungefär mellan 40 till 60 minuter undervisning per vecka på högstadiet och mellan 60 till 120 minuter per vecka på gymnasiet. Undervisningen är frivillig och utan timplan.

I rapporten 321/2008 från skolverket "Med annat modersmål" kan man läsa följande:

"Att kommunen ansvarar för att undervisningen anordnas, kan leda till en bristande insyn i verksamheten."

Modersmåls lärare beskriver arbetssituationen med undervisning utanför skoltid, som ett flackande mellan olika skolor och ibland även ett sökande efter undervisningslokaler på skolan.

I genomsnitt är det drygt varannan elev som deltar i undervisningen av de som är berättigade. De som deltar kommer ofta från hem med högre utbildningsnivå.

Elever som har deltagit i modersmålsundervisning redovisar högre meritvärde än de som inte har gjort det. Gruppen andragenerationsinvandrare och de som har en förälder av utländsk bakgrund, gynnas i att gå på modersmålsundervisning.

I förhållandet till undervisningens omfattning, ter sig det markant högre genomsnittliga meritvärde, i det närmaste som märkligt. I en verksamhet som försiggår till stor del utanför skolans övriga verksamhet, framträder den möjliga effekten av ett deltagande i modersmålsundervisning, som en frontalkrock gentemot bilden av utbildningens marginaliserade position i svensk grundskola.

Det kan finnas andra förhållanden som bidrar till elevernas höga meritvärde.

Analys

Författarna till rapporten 321/2008 är osäkra på, varför eleverna som har modersmålsundervisning, har i genomsnitt högre meritvärde. Orsaken till stor del, anser Sverigedemokraterna, är att de flesta modersmåls lärare är obehöriga och sätter för höga betyg.

De elever som har modersmålsundervisning kan plocka bort ett ämne där de har ett lågt betyg och ersätta det med betyget i modersmål. Det kan som högst påverka meritvärde med 20 poäng.

Modersmålsundervisning gör att elever med utländsk bakgrund kan höja sitt meritvärde på ett sätt som andra elever inte har möjligheten till.

Enligt Norrköpings kommun är modersmålsstöd/ modersmålsundervisning av stor betydelse för ett barn att få utveckla sitt modersmål. Det underlättar språkutvecklingen och lärande inom andra ämnen.

Sverige demokraterna kan hålla med om att modersmålsstöd kan hjälpa nyanlända elever med sin skolgång, i början. Men modersmålsundervisning påverkar inte i sig skolgången för elever som är födda i Sverige, vars ena förälder är svensk eller elever som har bott länge i Sverige.

Det finns ingen forskning som stödjer Norrköpings kommun påstående.

Gisela Håkansson, som är professor i allmän språkvetenskap i Lund, säger följande:

En ofta upprepad myt är att vi bygger alla språk på modersmålet, att vi översätter från vårt första språk. Det finns inga studier som visar att andraspråket blir bättre om modersmålet är väl utvecklat. Tvärtom, finns belägg för att invandrabarn i Sverige kan vara mycket bra på svenska, men sämre på sitt modersmål. Ibland kan man se motiveringen från Skolverket att modersmålet ligger till grund för svenskan – en myt, alltså. Däremot är det förstaså att modersmålet är viktigt för kunskapsinhämtningen, innan barnet kan tillräckligt bra svenska. Gisela Håkansson har helt rätt.

Att lära sig ett annat modersmål än svenska, i Sverige, är ingen skolfråga men snarare en kulturell fråga. Modersmål lär man sig, av egen vilja och under sin fritid, för att behålla kontakten med sin ursprungliga kultur.

Åtgärd

Utbildningsnämnden i Norrköping, satsar 36 543 000 kronor på modersmålsundervisning, som inte på något sätt förbättrar elevernas skolgång. Bortkastade pengar som behövs till annat, i ett läge där utbildningsnämndens ekonomi är ansträngd.

Tyvärr kan inte kommunen avveckla modersmålsundervisningen i Norrköping, eftersom det krävs ett riksdagsbeslut. Men nämnden kan effektivisera verksamheten så att den inte belastar budgeten lika mycket.

Sverigedemokraterna i Norrköping föreslår följande

Kommunen som ansvarar för modersmålsundervisning tar hand om hela verksamheten och avlastar friskolorna från det. Den ska ske i kommunens egna lokaler, efter skoltiden.

Grupperna ska aldrig vara mindre än fem elever, snarare lika stora som vanliga klasser.

Undervisningen ska begränsas till en lektion, mellan 40-60 minuter lång, högst en gång per vecka, både i grundskolan och i gymnasiet.

Eleverna ska förflytta sig till de lokaler där lektionerna ordnas och där modersmåsläraren väntar på dem i ett ändamålsenligt klassrum. Inte som nu, där lärarna får åka runt till olika skolor för att undervisa en grupp mellan 1 och 5 elever och sen resa till en annan skola för att undervisa en lika liten grupp. Det måste vara möjligt att ordna så att en modersmåslärare kan ha flera lektioner efter varandra, i samma rum, samma eftermiddag, om behovet finns.

Med hänvisning till ovanstående föreslås kommunfullmäktige besluta:

Att Norrköpings kommun avlastar friskolorna från modersmålsundervisningen.

Att modersmålsundervisningen sker efter skoltid i Norrköpings kommun egna lokaler.

Att eleverna förflyttar sig till de lokaler där lektionerna ordnas och där modersmåsläraren väntar på dem i ett ändamålsenligt klassrum.

Att grupperna aldrig ska vara mindre än fem elever.

Att undervisningen ska begränsas till en lektion som är högst 60 minuter lång och högst en gång per vecka.

Florian Aranda (SD)